

Viggo Kann

2017-02-17

Rapport över språkkommitténs verksamhet 2016

Bakgrund

KTH:s språkpolicy utvecklades 2009 av en bred arbetsgrupp kallad språkpolicygruppen. Den gick på remiss till hela KTH och antogs både i fakultetsnämnden, i fakultetskollegiet, i ledningsgruppen, av rektor och slutligen av universitetsstyrelsen 21 april 2010. Hösten 2010 tillsattes språkkommittén med uppdrag att dels ta fram en förkortad version av språkpolycyn och dels riktlinjer för implementering av språkpolycyn.

Språkkommitténs mandat gick ut 11 november 2012. Då fick ECE-skolan i uppdrag av rektor att ta över språkkommitténs uppdrag. Den nya referensgruppen skulle bestå av ordförande utsedd av ECE, fyra lärarrepresentanter utsedda av fakultetsrådet och två studeranderepresentanter utsedda av THS. Skolchefen för ECE utsåg Viggo Kann till ordförande och beslutade att gruppen ska fortsätta kallas språkkommittén. Enligt rektorsbeslutet skulle nya språkkommitténs uppdrag specificeras ytterligare i kommande verksamhetsuppdrag för ECE, men det har inte gjorts. ECE finansierar språkkommitténs ordförande med 5 % och mindre kostnader som språkkommittén har för sin verksamhet.

Medlemmar i språkkommittén 2016

Viggo Kann, CSC, ordförande
Michael Hanke¹, SCI
Gerald Q. Maguire¹, ICT
Ida Pinho¹, ECE
Tor Sandqvist¹, ABE (formellt utsedd 30 augusti 2016)
Felix Malmenbeck, THS
Anna Svensson, THS doktorandsektionen
Elizabeth Keller, ECE, sekreterare (från februari 2016)

¹Utsedda av fakultetsrådet med mandatperiod fram till 31 mars 2018.

Språkkommitténs programförklaring

Språkkommittén ska:

- definiera vilka nya verksamheter som behövs för att språkpolicyen ska kunna implementeras och uppskatta kostnaderna för detta,
- arbeta med ett aktivt upplysningsarbete, främst internt på KTH men också mot andra högskolor och universitet,
- bevaka språkfrågorna på KTH och i samhället så att språkpolicyen hålls aktuell,
- vara en resurs då viktiga beslut med språkliga aspekter ska tas på KTH,
- samla in data om hur språk används på KTH, till exempel undervisnings-
språk i kurser på olika nivåer, språk i kurslitteratur, språk i examensarbeten och avhandlingar, språk på disputationer och docentföreläsningar, internationella studenters, doktoranders och lärares språkkompetens,
- genomföra utredningar som kan påverka språkpolicyen i framtiden, till exempel nyantagna studenters och nyanställda lärares önskemål om språkkompetens, industrins önskemål om språkkompetens.

Verksamhetsrapport 2016

Språkkommittén använder en egen gruppwebb för att kommunicera sin verksamhet och stödja KTH:s personal och studenter med språkliga resurser och svara på vanliga språkfrågor.

Språkpolicyen

I december 2015 tog universitetsstyrelsen beslut om KTH:s policydokument. Eftersom språkpolicyen inte fanns med bland dessa dokument har språkkommittén tagit upp en diskussion med förvaltningschefen Anders Lundgren om språkpolicyens status. Diskussionen slutade med att förvaltningschefen förklarade att språkpolicyen är en riktlinje som benämns policy. Den ska ligga tillsammans med övriga policyer på KTH-webben².

Lunchseminarier och workshoppar

Varje termin sedan hösten 2013 har språkkommittén anordnat ett lunchseminarium som några veckor senare följts upp med en workshop för särskilt intresserade. Språkkommittén arbetar sedan vidare med resultaten, utformar en handlingsplan och presenterar riktlinjer och råd på gruppwebben.

Den 21 april 2016 genomförde vi seminariet *Bättre språk i exjobben – en väg till ökad synlighet för KTH?* med Viggo Kann och Gerald Q. Maguire, Greta Quesada Richardsson, publiceringens infrastruktur, och Per-Anders Östling, planerings- och utredningsavdelningen. Den 26 maj hölls en uppföljande workshop. Resultaten från workshopen och vår handlingsplan med anledning av resultaten finns på gruppwebben. En artikel om resultaten skrevs i Campi: *KTH missar chansen till högre ranking*.

²<https://www.kth.se/om/fakta/policies/policyer-och-handlingsplaner>

Den 17 oktober 2016 genomförde vi höstens lunchseminarium *Färdiga ingenjörers språkfärdigheter* med Viggo Kann, Fredrik Ström (Mawell), Catrine Nordqvist (Saab) och Stina Hållsten (Södertörns högskola). Den uppföljande workshoppen hölls 15 november 2016.

Handlingsplan baserad på språkenkät till administrativ personal

Vi har tagit fram en handlingsplan i fyra punkter, baserad på svaren från språkkommitténs enkät 2015 till all administrativ och teknisk personal:

- Försök få till stånd fler personalkurser i språklig kommunikation. Språkenheten har nu tagit fram flera kurser utifrån förslagen från enkäten och erbjuder dessa till doktorander och personal³.
- Arbeta för att KTH ska anställa en person som kan koordinera och kvalitetssäkra översättning och språkgranskning. Denna viktiga fråga kommer att tas upp med rektorn Sigbritt Karlsson 7 april 2017.
- Informera om språkpolycyn, språkkommittén och vikten av språkkompetens och språklig kvalitet. Vi kommer under 2017 att lansera en attraktiv broschyr med hela språkpolycyn på svenska och engelska, ett kortfattat parallellspråkigt A4-blad om språkpolycyn och språkkommittén, samt en kort video på samma tema. Vi vill nå bland annat alla nya studenter, anställda och övriga intresserade.
- Fortsätt att anordna seminarier och workshoppar, svara på språkfrågor och utveckla KTH-ordboken.

Terminologi och parallellspråk

Språkkommittén representerar KTH i Universitets- och högskolerådets referensgrupp för UHR:s svensk-engelska ordbok. Varje år deltar vi i ett referensgruppsmöte och svarar på en remiss om ändringar i ordboken.

På Rikstermbankens sjuårsdag 18 mars anordnade språkkommittén i samarbete med Terminologicentrum ett seminarium *Rikstermbanken blir skolmogen* med presentationer av Viggo Kann, Henrik Nilsson och Lotten Bergman.

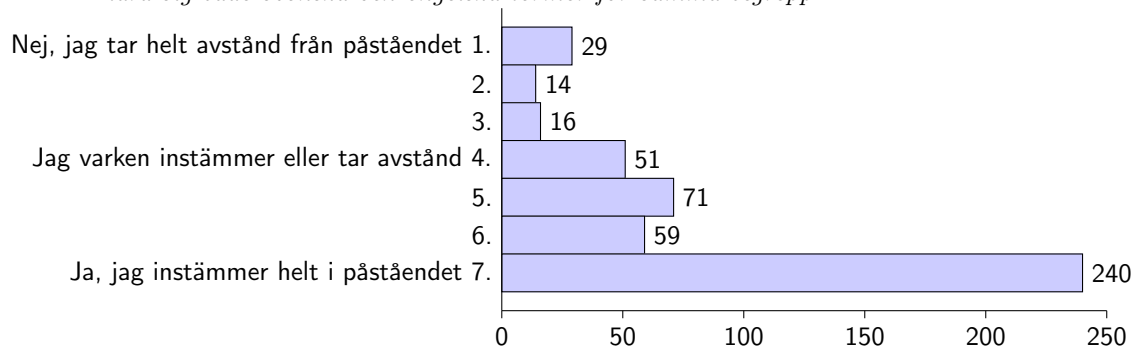
Vi genomförde en enkätundersökning om den pedagogiska nyttan av parallellspråkig terminologi genomfördes med studenter i datateknik våren 2016. Se figur 1.

Vi har kontinuerligt uppdaterat KTH:s egen svensk-engelska ordbok med svenska termer och engelska översättningar. 2015 gjordes ordboken interaktivt sökbar på webben. Under 2016 har vi sammanställt statistiken från sökningar efter termer som inte förekommer i ordboken. Språkkommittén går tillsammans igenom dessa termer och inför relevanta termer med översättning i ordboken. På detta sätt kommer ordboken att innehålla just de termer som KTH-personalen behöver hitta översättning till.

Viggo Kann och Gerald Q. Maguire har hjälpt till att revidera KTH:s ex-jobsrapportsomslagsgenerator på svenska och engelska så att texter och utformning är korrekta och följer gällande regler. Nya omslagsgeneratorn las upp i mars 2016.

³<https://intra.kth.se/anstallning/karriar/karriar-och-kompetensutveckling-utbud/sprak-och-kommunikation>

Påstående: Jag anser att det kan vara värdefullt för begreppsförståelsen att få lära sig både svenska och engelska termer för samma begrepp

Figur 1: Fråga till alla studenter i årskurs 1-3 på civilingenjörsprogrammet i datateknik på KTH våren 2016, $N = 480$. Medelvärdet för svaren var 5,6.

Gerald Q. Maguire har utvecklat ett förslag till stöd för parallellspråkiga sidor i Canvas.

Övrigt

Viggo Kann har gjort en forskningsstudie om förstaårsstudenters skriftliga språkförmåga och funnit att den inte försämrats på det sätt som debattörer klagat på. En Campiartikel om studien publicerades i augusti, *Studenternas språk bättre än ryktet*, och finns på gruppwebben.

Under 2016 hade språkkommittén möten varannan månad, totalt sex stycken. Vi har svarat på alla språkfrågor från KTH-personalen som ställts via e-post och på gruppwebben.

Planer för 2017

Språkkommittén planerar följande specifika aktiviteter 2017:

- Ett lunchseminarium 9 mars 2017 med titeln *Språk och tillgänglighet* med uppföljande workshop 5 april 2017. Vi planerar för ett lunchseminarium även hösten 2017.
- Vi tar fram informationsmaterial (broschyr, informationsblad och video) om språkpolicy och språkkommittén för nya studenter, nyanställda och övriga intresserade.
- Ida Pinho genomför ett projekt (praktiknära forskning) om terminologi-arbete på två enheter på universitetsförvaltningen som ska bli klart 2017.
- Fortsatt arbete med underlag och lobbning för anställande av en särskild person som kan koordinera och kvalitetssäkra översättning och språkgranskning på KTH.
- Diskutera språkpolicy och viktiga språkfrågor med prodekanus Per Berglund (9 februari 2017) och rektor Sigbritt Karlsson (7 april 2017).